

Na temelju članka 7. stavka 1. Pravilnika o vještacima i višim vještacima, liječnicima-konzultantima i liječnicima specijalistima za izradu ekspertize u sustavu mirovinskog osiguranja, KLASA:041-01-09-02/7, URBROJ:341-99-01/01-09/3 od 30. srpnja 2009. (u daljnjem tekstu: Pravilnik o vještacima i višim vještacima), ravnatelj Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje donosi

PROGRAM STRUČNOG OSPOSOBLJAVANJA VJEŠTAKA I VIŠIH VJEŠTAKA

I.

Ovim se programom stručnog osposobljavanja vještaka i viših vještaka (u daljnjem tekstu: Program) uređuje sadržaj, obveze i način provedbe, trajanje i mjesto stručnog osposobljavanja vještaka i viših vještaka prije početka njihovog samostalnog rada na poslovima medicinskog vještačenja u Zavodu.

II.

Imenovani vještaci i viši vještaci obvezni su prije početka samostalnog rada u Zavodu upoznati se s propisima, mjerilima i kriterijima medicinske struke u postupku vještačenja, kao i načinom odvijanja postupka i rada na poslovima vještačenja prema ovom programu.

III.

Stručno osposobljavanje sastoji se od upoznavanja s kriterijima i pravilima postupka vještačenja, te osnovnim znanjima o pravima iz mirovinskog osiguranja na temelju invalidnosti i tjelesnog oštećenja, te opće nesposobnosti za rad člana obitelji osiguranika i načinom vještačenja **i sadrži sljedeće:**

1. **postupak za ocjenjivanje invalidnosti** (je li završeno liječenje, nastanak invalidnosti, vrste invalidnosti, uzrok invalidnosti, datum nastanka invalidnosti)
2. **tko ocjenjuje invalidnost** (vještaci, viši vještaci, stručno povjerenstvo)
3. **postupanje vještaka u prvostupanjskom postupku vještačenja** u povodu prijedloga mjerodavnog liječnika
 - pregled obvezne medicinske dokumentacije prema Uredbi o opsegu i sadržaju medicinske dokumentacije
 - vraćanje nepotpune i neuredne medicinske dokumentacije na dopunu
 - izravni pregled osiguranika
 - dopuna medicinske obrade nakon neposrednog pregleda po potrebi
 - donošenje nalaza i mišljenja
4. **kakva mora biti medicinska i ostala dokumentacija** (što je vjerodostojna, uredna i potpuna medicinska dokumentacija)
5. **kako ocjenjivati invalidnost** (pravni kriteriji, medicinski kriteriji, kriteriji poslova/stručne osposobljenosti osiguranika)
 - a). **pravni kriteriji** (pojmovi)
 - invalidnost, preostala radna sposobnost
 - uzroci invalidnosti- bolest i ozljeda izvan rada, ozljeda na radu i profesionalna bolest, kumulirani uzroci
 - profesionalna rehabilitacija
 - kontrolni pregled

- prijedlog nadležnog liječnika i medicinska dokumentacija
- opći podaci o osiguraniku s opisom poslova koje obavlja

b) medicinski kriteriji

- bolesti
- ozljede
- zdravstvena sposobnost
- kriteriji po pojedinim bolestima (zloćudne bolesti, mentalne bolesti, bolesti srca i krvožilnog sustava, multipleks skleroze, očne bolesti, naglušnost, plućne bolesti, kralježnica i dr.)

c) kriteriji poslova/ stručne osposobljenosti osiguranika

- radni prostor
- sredstva rada
- opasnosti (fizikalne, kemijske, biološke, psihičke)
- opterećenje tjelesnih mogućnosti (mišićno, senzorno, toplotno)
- psihičko opterećenje
- napori vida i sluha
- akutno/ kronično ugrožavanje zdravlja
- moguće prilagođavanje sredstava rada i okoline
- dokumentacija o radnoj sredini (ocjena opasnosti, zaštita na radu)
- fizički napori
- psihički napori
- školska sprema osiguranika
- osposobljenost praksom

6. Institut revizije ocjene invalidnosti (tko obavlja reviziju ocjena invalidnosti utvrđene na osnovi uzroka prema općem propisu, a tko prema ZOPHBDR-u, ovlaštenja stručnog povjerenstva, ovlaštenja Povjerenstava za reviziju ocjena invalidnosti MOBMS-a i obveze vještaka i viših vještaka nakon revizije nalaza i mišljenja o invalidnosti kada nalaz i mišljenje treba mijenjati)

7. Tjelesno oštećenje (pojam, tko ga vještači, na temelju koje medicinske dokumentacije, propisi koji uređuju tjelesno oštećenje, uzroci tjelesnog oštećenja, datum nastanka)

8. Opća nesposobnost za rad člana obitelji osiguranika

- pojam, tko vještači opću nesposobnost za rad člana obitelji
- na temelju koje medicinske i ostale dokumentacije
- specifičnosti u vještačenju za pojedinog člana obitelji (udovica, dijete, roditelji):
 - udovica (datum nastanka opće nesposobnosti za rad u trenutku smrti osiguranika, godinu dana nakon smrti bračnog ili izvanbračnog druga)
 - dijete (datum nastanka opće nesposobnosti prije 15. godine života, odnosno do završenog redovitog obrazovanja, nakon završenog redovitoga obrazovanja)
 - roditelj (datum nastanka opće nesposobnosti za rad prije 60. godine života (otac), odnosno prije 50 godine života (majka))

9. Ozljeda na radu (pojam, tko je vještači, prijava o ozljedi na radu, dokumentacija kojom se dokazuje ozljeda na radu, tko je ovlašten utvrditi poslovnost ozljede, a tko uzročno-posljedičnu vezu između ozljede i invalidnosti ili smrti)

10. Profesionalna bolest (pojam, tko je vještači, prijava profesionalne bolesti)

11. Sadržaj nalaza i mišljenja o invalidnosti i tjelesnom oštećenju osiguranika, općoj nesposobnosti za rad člana obitelji, te nalaza i mišljenja na kontrolnom pregledu, kao i nalaza i mišljenja višeg vještaka u povodu žalbe, te ponovnom pregledu.

12. Vještačenje invalidnosti hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i djelatnika na poslovima razminiranja

- što se smatra pod sudjelovanjem u obrani suvereniteta Republike Hrvatske
- činjenice koje se utvrđuju prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji i vrste invalidnosti za stjecanje prava prema tom Zakonu (profesionalna, opća nesposobnost za rad, profesionalna rehabilitacija)
- uzroci invalidnosti hrvatskog branitelja u vezi s obranom suvereniteta Republike Hrvatske (ranjavanje, ozljeda, bolest, zatočeništvo u logoru, pogoršanje bolesti u cijelosti u vezi s obranom suvereniteta Republike Hrvatske nastalog na osnovi sudjelovanja hrvatskog branitelja u Domovinskom ratu, ili dijelom u vezi s time okolnostima, a dijelom izvan okolnosti obrane suvereniteta Republike Hrvatske- kumulirani uzroci)
- dokumentacija potrebna za utvrđivanje navedenih uzroka u vezi sa sudjelovanjem hrvatskog branitelja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske- ratni put, status HRV-i, potvrda o pripadnosti postrojbi, o statusu hrvatskog branitelja, i o uzročno-posljedičnoj vezi sa sudjelovanjem u Domovinskom ratu
- specifičnosti- pravo na prof. rehabilitaciju nije potreban status HRV-i
- specifični uzroci invalidnosti na poslovima razminiranja (ranjavanje ili ozljeda nastala pri obavljanju poslova razminiranja)

13. Vještačenje invalidnosti djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba -obveza vještaka pri vještačenju tih osiguranika-rješenje Zdravstvene komisije MORH-a, MUP-a, odnosno tijela sigurnosno-obavještajnog sustava, utvrđena nesposobnosti za poslove DVO, PS i OSO)

14. Kontrolni mehanizmi

- a) tijekom postupka vještačenja radne sposobnosti (izravni pregled, dodatna medicinska obrada preko mjerodavnog liječnika nakon izravnog pregleda po potrebi, provjera cjelokupne ili dijela medicinske dokumentacije u postupku ocjene radne sposobnosti po potrebi)
- b) nakon donesenog nalaza i mišljenja
 - kontrolni pregled
 - žalba na nalaz i mišljenje ovlaštenog vještaka prvog stupnja
 - ponovni pregled

15. Rokovi za obavljanje pojedinih radnji u postupku vještačenja i donošenju nalaza i mišljenja

16. Postupanje ovlaštenog višeg vještaka u povodu žalbe

17. Postupanje na kontrolnom pregledu

18. Postupak na ponovnom pregledu

19. Postupanje stručnog povjerenstva za reviziju

20. Posebnosti vještačenja osobe koja boravi u inozemstvu

21. Pravna pomoć

IV.

Osposobljavanje obuhvaća učenje i rad na osobnom računalu i praktični rad na izradi nalaza i mišljenja primjenom sustava informatizacije.

V.

Mjesto stručnog osposobljavanja: Stručno osposobljavanje imenovanog vještaka provodi se prema ovom programu u ustrojstvenoj jedinici Zavoda u kojoj je vještak raspoređen, ili u najbližoj ustrojstvenoj jedinici.

VI.

Određivanje mentora: Za potrebe osposobljavanja predstojnik područne službe u koju je imenovani vještak raspoređen obvezan je novom vještaku odrediti mentora iz reda vještaka iste područne službe s višegodišnjim iskustvom na poslovima vještačenja. Ako je vještak raspoređen u područnoj službi kao jedini vještak, osposobljavanje se obavlja u najbližoj područnoj službi, a mentora određuje predstojnik područne službe u kojoj će se vještak osposobljavati.

Višem vještaku i vještaku koji vještači primjenom međunarodnog sporazuma u Središnjoj službi, mentora određuje nadležni pomoćnik ravnatelja.

VII.

Trajanje osposobljavanja: Stručno osposobljavanje obavlja se u trajanju od 60 dana, računajući od stupanja na rad.

VIII.

Literatura koja je potrebna pri osposobljavanju prije početka samostalnog rada:

Zakon o mirovinskom osiguranju, NN, broj 102/98., odredbe članka 34. do 67. i članka 111. do 121.
Zakon o listi tjelesnih oštećenja, NN, broj 162/98.
Zakon o listi profesionalnih bolesti, NN, broj 71/99., 107/06.
Zakon o stažu osiguranja s povećanim trajanjem, NN, broj 71/99., 46/07., 41/08., članak 1. i 7.
Uredba o opsegu i sadržaju medicinske dokumentacije, NN, broj 162/98.
Uredba o medicinskom vještačenju u mirovinskom osiguranju, NN, broj 73/09.
Dopuna općih uvjeta ugovora o provođenju zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja, NN, broj 40/07. članak 4.a
Zakon o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba, NN, broj 128/99....22/02, članak 11.
Zakon o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, NN, broj 174/04., ...65/09., člancima 1. do 11., 15., 21., 24., 29., 32. i 122. do 123., te 152. do 158.
Zakon o humanitarnom razminiranju, NN, broj 158/05., članak 38.do 40. i 46. do 51.
Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju, NN, broj 150/08 i 94/ 09, članak 35.
Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju zaštite zdravlja na radu, NN, broj 85/06, 67/08, čl. 18.
"Zbirka ugovora o socijalnom osiguranju", autor Mihovil Rismondo, izdanje "Narodne novine", listopad 2007., u dijelu koji uređuje prava na temelju invalidnosti.

IX.

Ovaj program objavljuje se na oglasnim pločama svih područnih službi i Središnje službe Zavoda, a stupa na snagu osmoga dana nakon objave na oglasnoj ploči u sjedištu Zavoda, A. Mihanovića 3, Zagreb.

Klasa: 140-01/10-07/1
Urbroj: 341-99-05-10-1
Zagreb, 5. veljače 2010.

RAVNATELJ
Mile Rukavina

OBRAZLOŽENJE

Prema članku 4. stavku 3. nove Uredbe o medicinskom vještačenju u mirovinskom osiguranju (NN, broj 73/09.) koja je stupila na snagu 2. srpnja 2009., propisano je da će se općim aktom Upravnog vijeća Zavoda, uz ostalo, **pobliže** urediti imenovanje vještaka i viših vještaka, kao i druga pitanja u vezi s obavljanjem poslova vještačenja, koja nisu potanje uređena Uredbom.

U skladu s navedenim ovlaštenjem propisanim Uredbom o medicinskom vještačenju donesen je Pravilnik o vještacima, višim vještacima, liječnicima konzultantima i liječnicima specijalistima za izradu ekspertize u mirovinskom osiguranju, koji je stupio na snagu 8. kolovoza 2009. Prema članku 7. stavku 1. navedenog Pravilnika određena je obveza da svi novoimenovani vještaci i viši vještaci, prije početka samostalnog rada u Zavodu, moraju proći obvezan program stručnog osposobljavanja koji određuje ravnatelj Zavoda.

Stoga se ovim Programom stručnog osposobljavanja novoimenovanih vještaka i viših vještaka određuje obvezni program stručnog osposobljavanja vještaka i viših vještaka, sadržaj, trajanje i način provedbe stručnog osposobljavanja i izvješćivanja o provedenom stručnom osposobljavanju prije samostalnog rada na poslu vještaka u Zavodu.

Na taj se način žele osigurati svi preduvjeti da se novi vještaci i viši vještaci osposobe za specifične poslove vještačenja procjene radne sposobnosti u sustavu mirovinskog osiguranja na osnovi koje se stječu trajna prava iz mirovinskog osiguranja.

Naime, zbog važnosti postupka medicinskog vještačenja, kao i činjenice da o nalazu i mišljenju vještaka o radnoj sposobnosti i tjelesnom oštećenju ovise prava i u sustavu obveznoga mirovinskog osiguranja, ali i druga prava, te da mišljenje vještaka o postojanju invalidnosti potvrđene mišljenjem Stručnog povjerenstva obvezuje tijelo mirovinskog osiguranja koje odlučuje o pravu iz mirovinskog osiguranja i da je zapravo temelj za stjecanje prava iz mirovinskog osiguranja, potrebno je vještake prije početka samostalnog rada u Zavodu upoznati s materijom, odnosno s propisima, mjerilima i kriterijima medicinske struke u postupku vještačenja u Zavodu, te načinom odvijanja postupka i rada. S time će se postići osposobljavanje vještaka u ujednačenom trajanju i na propisan način.
